

GLOSAR

*na účely náležitého
informovania pacientov o
cezhraničnej zdravotnej
starostlivosti*

Glosár

na účely náležitého informovania pacientov o cezhraničnej zdravotnej starostlivosti

A	
<i>Ambulantná liečba</i>	Liečba poskytovaná bez prijatia pacienta do nemocnice alebo iného zdravotníckeho zariadenia
B	
<i>Bezpečnostné riziko pre pacienta</i>	Osobitné riziko pre pacienta súvisiace s cezhraničnou liečbou*, napr. zdravotné kontraindikácie cestovania
<i>Bezpečnostné riziko pre bežné obyvateľstvo</i>	Osobitné ohrozenie obyvateľstva súvisiace s cezhraničnou liečbou*, napr. riziko nákazy v dôsledku cestovania pacienta s nákazlivou chorobou
C	
<i>Cezhraničná zdravotná starostlivosť</i>	Cezhraničná zdravotná starostlivosť je lekárske ošetrovanie/liečba mimo krajiny bydliska pacienta, kde má nárok na verejnú zdravotnú starostlivosť (či už podľa právnych predpisov o sociálnom zabezpečení iného členského štátu, alebo nie). Liečba sa považuje za cezhraničnú, ak je poskytnutá v ktoromkoľvek členskom štáte EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku*, pričom spoločná geografická hranica s krajinou bydliska nie je podmienkou
<i>Cezhraničný pracovník</i>	Osoba, ktorá vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte a ktorá má bydlisko v inom členskom štáte, do ktorého sa vracia spravidla denne alebo aspoň raz za týždeň
<i>Členský štát, v ktorom je liečba poskytovaná</i>	Členský štát, v ktorom sa poskytuje cezhraničná liečba* (alebo v prípade telemedicíny*: členský štát, v ktorom sa nachádza poskytovateľ zdravotnej starostlivosti)
<i>Členský štát, v ktorom je pacient poistený</i>	Členský štát, ktorý je podľa nariadení o sociálnom zabezpečení* oprávnený udeliť predchádzajúce povolenie* a vydať formulár S2* (bývalý formulár E112). Zvyčajne to býva krajina, ktorej systém sociálneho zabezpečenia sa vzťahuje na pacienta (t. j. príslušný členský štát*).
D	
<i>Dlhodobá starostlivosť</i>	Služby v oblasti dlhodobej starostlivosti, ktorých účelom je podpora ľudí, ktorí potrebujú (inú než zdravotnú) pomoc pri vykonávaní bežných, každodenných úloh, napríklad domovy sociálnych služieb
<i>Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím</i>	Dohovor Organizácie Spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím zo 6. decembra 2006

<i>Domovská krajina</i>	Krajina, v ktorej má pacient bydlisko a nárok na nemocenské dávky bez ohľadu na to, či je alebo nie je poistený v rámci systému sociálneho zabezpečenia danej krajiny.

E

<i>Elektronický predpis</i>	Predpis, ktorý sa generuje, prenáša a vyplňa elektronicky.
<i>Európska únia (EÚ)</i>	EÚ zahŕňa týchto 28 členských štátov: Belgicko, Bulharsko, Cyprus*, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko, Švédsko, Taliansko ! Právo EÚ sa neuplatňuje na Severnom Cypre (Severocyperská turecká republika)
<i>Európske referenčné siete</i>	Európske referenčné siete (ERS) sú virtuálne siete, ktoré zahŕňajú poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v celej Európe s cieľom uľahčiť diskusiu o komplexných alebo zriedkavých chorobách a stavoch, ktoré si vyžadujú vysoko špecializovanú liečbu a koncentrované poznatky a zdroje (www.europa.eu/youreurope)
<i>Európsky hospodársky priestor (EHP)</i>	Európsky hospodársky priestor (EHP) zahŕňa okrem 28 členských štátov EÚ Island, Lichtenštajnsko a Nórsko
<i>Európsky preukaz zdravotného poistenia (EPZP)</i>	Bezplatný preukaz vydaný orgánom štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľom zdravotného poistenia*, ktorý pacientovi počas jeho dočasného pobytu v inej krajine EÚ*/EHP* alebo vo Švajčiarsku* umožňuje prístup k štátom poskytovanej zdravotnej starostlivosti, ktorá je z medicínskeho hľadiska nevyhnutná, a to za rovnakých podmienok a za rovnaké náklady (v niektorých krajinách bezplatne) ako v prípade osôb, na ktoré sa vzťahuje štátna zdravotná služba alebo vnútroštátny systém zdravotného poistenia danej krajiny alebo ktoré sú poistené v rámci štátnej zdravotnej služby alebo systému vnútroštátneho systému zdravotného poistenia danej krajiny

F

<i>Formulár S1</i>	Európsky doklad, ktorý dokazuje, že príslušná osoba má sociálne poistenie, ktoré je potrebné, ak táto osoba nemá bydlisko v krajine, v ktorej systéme sociálneho zabezpečenia je poistená (www.europa.eu/youreurope)
<i>Formulár S2</i>	Európsky doklad, ktorý dokazuje prijatie predchádzajúceho povolenia* od štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia* na plánovanú liečbu* v zahraničí v súlade s nariadeniami o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009* (www.europa.eu/youreurope)
<i>Formulár S3</i>	Európsky doklad, ktorý dokazuje nárok na zdravotnú

starostlivosť v krajine, v ktorom osoba predtým pracovala
(www.europa.eu/youreurope)

G
H
I
J
K
L

<i>Lekárske ošetrovanie</i>	Liečba vrátane lekárskej diagnózy, lekárskeho ošetrovania a liekov a zdravotníckych pomôcok na lekársky predpis
<i>Liečba, ktorá je z medicínskeho hľadiska nevyhnutná</i>	Liečba, ktorú nemožno odložiť a ktorá musí byť poskytnutá s cieľom zabrániť tomu, aby bol pacient nútený vrátiť sa domov pred koncom plánovaného trvania pobytu v zahraničí

M

<i>Mechanizmus kompenzácie nemocenských dávok medzi členskými štátmi na základe paušálnych platieb/pevne stanovených súm</i>	V nariadeniach o sociálnom zabezpečení* sa riešia aj finančné dôsledky, ktoré znášajú členské štáty poskytujúce zdravotné služby osobe, ktorá má nárok na nemocenské dávky, v mene iného členského štátu (napr. členského štátu, v ktorom predtým pracovala). Náklady, ktoré vzniknú členskému štátu pobytu alebo bydliska, musí zaplatiť inštitúcia toho štátu, v ktorom je dotknutá osoba poistená. V takomto prípade sa môžu uplatniť dva rôzne mechanizmy, a to náhrada skutočných zdravotných výdavkov alebo náhrada na základe pevne stanovených súm (t. j. paušálnych platieb).

N

<i>Náhrada</i>	Platba, ktorú štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zákonného zdravotného poistenia* vráti pacientovi za zdravotnícke služby hrazené zo systému sociálneho zabezpečenia
<i>Nariadenia o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009</i>	- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia - Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia

<i>Národné kontaktné miesto</i>	Podľa smernice 2011/24/EÚ* sú všetky členské štáty EÚ*/EHP* povinné zriadiť jedno alebo viac národných kontaktných miest, ktoré sú určené na poskytovanie informácií pacientom o všetkých aspektoch cezhraničnej zdravotnej starostlivosti
<i>Následná starostlivosť</i>	Zdravotná starostlivosť, ktorá sa môže vyžadovať v dôsledku liečby alebo lekárskeho zákroku s cieľom poskytnúť následnú starostlivosť alebo dohľad v záujme zabezpečenia dobrého zotavenia
<i>Nemocničná liečba</i>	Liečba, ktorá si vyžaduje prijatie pacienta do nemocnice alebo iného zdravotníckeho zariadenia
<i>Neplánované lekárske ošetrovanie/neplánovaná starostlivosť/neplánovaná liečba</i>	Liečba, ktorá sa z medicínskeho hľadiska stáva nevyhnutnou v dôsledku náhleho ochorenia alebo zranenia počas dočasného pobytu v inom členskom štáte na účely práce, štúdia alebo dovolenky (pričom primárnym účelom cesty pacienta nie je ošetrovanie v danej krajine)

O

<i>Odchádzajúci pacient</i>	Pacient, ktorý odchádza z príslušnej krajiny, aby vycestoval do inej krajiny EÚ*/EHP* alebo do Švajčiarska*
<i>Osobné údaje</i>	Osobné údaje znamenajú akúkoľvek informáciu, ktorá sa týka identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby, ktorú možno identifikovať, priamo alebo nepriamo, najmä pomocou overenia identifikačného čísla alebo jedného alebo viacerých faktorov špecifických pre jej fyzickú, fyziologickú, duševnú, hospodársku, kultúrnu alebo sociálnu identitu [článok 2 písm. a) smernice 95/46/EHS]

P

<i>Plánované lekárske ošetrovanie/plánovaná starostlivosť/plánovaná liečba</i>	Liečba poskytnutá počas dočasného pobytu v zahraničí, ktorého výslovným účelom bolo podstúpenie liečby v danej krajine
<i>Platba treťou stranou</i>	Platba treťou stranou je priama platba poskytovateľa zdravotnej starostlivosti zo strany príslušnej štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia*. V dôsledku toho je pacient ošetrovaný bezplatne a musí zaplatiť len svoju časť nákladov (spoluúčasť*)
<i>Platba vopred</i>	Platba všetkých nákladov na zdravotnú starostlivosť priamo ošetrojúcemu poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti alebo nemocnici. O prípadnú náhradu* sa bude musieť požiadať späťne
<i>Poistená osoba</i>	Osoba alebo rodinný príslušník osoby, na ktorú sa vzťahujú právne predpisy o sociálnom zabezpečení jedného alebo viacerých členských štátov EÚ*/EHP*

<i>Poskytovateľ zdravotného poistenia</i>	Ten, kto poskytuje zdravotné poistenie v rámci systému zákonného zdravotného poistenia* (t.j. zdravotná poisťovňa)
<i>Predchádzajúce povolenie</i>	Povolenie, ktoré pacienti potrebujú predtým, ako vycestujú do zahraničia, od svojej štátnej zdravotnej služby*/poskytovateľa zdravotného poistenia*, aby im bola zaručená náhrada* za ich cezhraničnú liečbu*
<i>Predpis</i>	Predpis lieku alebo zdravotníckej pomôcky osobou oprávnenou na výkon regulovaného zdravotníckeho povolania v krajine, v ktorej osoba tento predpis vystavila (článok 3 písm. k) smernice 2011/24/EÚ*)
<i>Prichádzajúci pacient</i>	Pacient, ktorý cestuje z inej krajiny EÚ*/EHP* alebo zo Švajčiarska* do príslušnej krajiny
<i>Príloha III k nariadeniu (ES) č. 883/2004</i>	Členské štáty, ktoré obmedzujú práva rodinných príslušníkov cezhraničného pracovníka*, sú: Dánsko, Írsko, Chorvátsko, Fínsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo – prílohy k nariadeniam o sociálnom zabezpečení* sa pravidelne revidujú, a preto si vždy pozrite najnovšie konsolidované znenie
<i>Príloha IV k nariadeniu (ES) č. 883/2004</i>	Členské štáty, ktoré poskytujú dôchodcom vracajúcim sa do príslušného členského štátu* viac práv spojených s výhodami v oblasti zdravotnej starostlivosti, sú: Belgicko, Bulharsko, Česká republika, Nemecko, Grécko, Španielsko, Francúzsko, Cyprus, Luxembursko, Maďarsko, Holandsko, Rakúsko, Poľsko, Slovinsko a Švédsko – prílohy k nariadeniam o sociálnom zabezpečení* sa pravidelne revidujú, a preto si vždy pozrite najnovšie konsolidované znenie
<i>Príloha V k nariadeniu (ES) č. 883/2004</i>	Členské štáty, ktoré poskytujú cezhraničným pracovníkom* vracajúcim sa do členského štátu, v ktorom predtým pracovali, viac práv spojených s výhodami v oblasti zdravotnej starostlivosti, sú: Belgicko, Nemecko, Španielsko, Francúzsko, Luxembursko, Rakúsko, Portugalsko – platí len v prípade, že príslušný členský štát* zodpovedný za náklady na nemocenské dávky poskytované cezhraničnému pracovníkovi* na dôchodku v jeho členskom štáte bydliska, ktorý je príslušným členským štátom*, je takisto zahrnutý do tohto zoznamu – prílohy k nariadeniam* sa pravidelne revidujú, a preto si vždy pozrite najnovšie konsolidované znenie
<i>Príloha III k nariadeniu (ES) č. 987/2009</i>	Členské štáty, na ktoré sa vzťahuje náhrada nemocenských dávok medzi členskými štátmi na základe pevne stanovených súm*, sú: Írsko, Španielsko, Cyprus, Holandsko*, Portugalsko, Fínsko*, Švédsko a Spojené kráľovstvo – od 1. januára 2018 sa vypúšťajú oddiely „Holandsko“ a „Fínsko“.

nariadenie Komisie (EÚ) 2017/492 z 21. marca 2017
 – prílohy k nariadeniam o sociálnom zabezpečení sa pravidelne revidujú,
 a preto si vždy pozrite najnovšie konsolidované znenie

Príslušný členský štát

Krajina, ktorej právne predpisy o sociálnom zabezpečení sa vzťahujú na dotknutú osobu, a to aj pokiaľ ide o určenie jej nároku na zdravotnú starostlivosť. Podľa smernice tento štát navyše nesie konečnú zodpovednosť za náhradu nákladov na zdravotnú starostlivosť dotknutej osoby.

Q

R

S

Smernica 95/46/EHS

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov.

Smernica 2011/24/EÚ

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/24/EÚ z 9. marca 2011 o uplatňovaní práv pacientov pri cezhraničnej zdravotnej starostlivosti

Smernica 2012/52/EÚ

Pozri „vykonávacía smernica 2012/52/EÚ“

Spoluúčasť

Stanovená suma, ktorá nebude hradená v rámci štátnej zdravotnej služby*/zákonného zdravotného poistenia*, ale ktorú bude musieť poistenec zaplatiť z vlastného vrecka (t. j. podiel pacienta na nákladoch na zdravotnú starostlivosť)

Súkromné zdravotné poistenie

Súkromné poistenie proti riziku choroby a úrazu

Súkromný poskytovateľ zdravotnej starostlivosti

Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý pracuje v súkromnom alebo nezávislom zdravotníckom sektore a ktorý často nie je zmluvne viazaný ani prepojený so štátnou zdravotnou službou*/systémom zákonného zdravotného poistenia*, a preto nie je oprávnený poskytovať služby hradené zo systému sociálneho zabezpečenia

Štátna zdravotná služba (*national health service*)

Systémy zdravotnej starostlivosti na štýl štátnej zdravotnej služby sú systémy zdravotnej starostlivosti pod kontrolou verejnej správy, ktoré sú zodpovedné za poskytovanie

zdravotníckych služieb financovaných z verejných zdrojov všetkým občanom v ich krajine

Švajčiarsko

Cezhraničná zdravotná starostlivosť vo Švajčiarsku je vylúčená zo smernice 2011/24/EÚ. V prípade cezhraničnej liečby vo Švajčiarsku sa preto uplatňujú len nariadenia o sociálnom zabezpečení (ES) č. 883/2004 a č. 987/2009 (*neberie sa do úvahy možná existencia čisto vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré by mohli rozšíriť uplatňovanie zásad smernice 2011/24/EÚ* na cezhraničnú zdravotnú starostlivosť* vo Švajčiarsku*)

T

Telemedicína

Poskytovanie služieb zdravotnej starostlivosti na diaľku prostredníctvom využívania informačných a komunikačných technológií (IKT), napr. telekonzultácie, telemonitorovania, teleoperácie atď.

Transplantácia orgánov

Pridelenie orgánov a prístup k orgánom na účely ich transplantácie (okrem samotného chirurgického zákroku transplantácie)

U

V

Vanbraekelov doplatok

Vanbraekelov doplatok zahŕňa dodatočnú náhradu v prípade, že pacient v skutočnosti sám znášal celé náklady alebo časť nákladov (spoluúčasť*) na zdravotnú starostlivosť v súvislosti s plánovanou cezhraničnou liečbou*, na ktorú mal predchádzajúce povolenie* (formulár S2*), pričom sadzba náhrady* v zahraničí je nižšia ako náklady, ktoré by mali byť uhradené, keby bola rovnaká liečba poskytnutá vo vlastnej domovskej krajine* pacienta. V takom prípade musí príslušná štátna zdravotná služba*/poskytovateľ zákonného zdravotného poistenia* na požiadanie nahradiť pacientovi sumu, ktorá predstavuje rozdiel medzi oboma sadzbami náhrady* (bez prekročenia skutočných nákladov, ktoré pacientovi vznikli) [článok 26 ods. 7 nariadenia (ES) č. 987/2009].

Verejné programy očkovania

Verejné programy očkovania proti infekčným chorobám, ktoré sú zamerané výlučne na ochranu zdravia obyvateľstva na území členského štátu a na ktoré sa vzťahujú osobitné opatrenia v oblasti plánovania a vykonávania

Verejný poskytovateľ zdravotnej starostlivosti

Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý pracuje v sektore verejného zdravotníctva. Konkrétnejšie je to poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý je zmluvne viazaný alebo prepojený so štátnou zdravotnou službou*/systémom zákonného zdravotného poistenia*, a preto je oprávnený poskytovať služby, ktoré sú hradené zo systému sociálneho zabezpečenia

Vykonávacia smernica 2012/52/EÚ

Vykonávacia Smernica Komisie 2012/52/EÚ z 20. decembra 2012, ktorou sa stanovujú opatrenia na uľahčenie uznávania lekárskeho predpisov vystavených v inom

W

X

Y

Z

Zákonné zdravotné poistenie   Systém financovania, ktorý môže byť financovaný z daní alebo založený na príspevkoch sociálneho poistenia v rámci systému sociálneho zabezpečenia, ktorý sa vzťahuje na občanov krajiny v prípade výdavkov na zdravotnú starostlivosť plynúcich z finančných rizík choroby a úrazu

Zdravotné záznamy   Súbor všetkých dokumentov obsahujúcich údaje, posudky a informácie akéhokoľvek druhu, ktoré sa týkajú pacientovho zdravotného stavu a anamnézy (článok 3 písm. m) smernice 2011/24/EÚ*)

